

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

USPOSABLJANJE KMETOV ZA UKREP KMETIJSKO-OKOLJSKA- PODNEBNA PLAČILA V LETU 2019

 PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKA
SVETOVALNA
SLUŽBA
SLOVENIJE

IZPOLNJEVANJE ZAHTEV PRI IZVAJANJU UKREPA KOPOP

Marinka Korošec, vir: ARSKTRP

 PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP

Od leta 2017 je omejen vstop v operacije ukrepa KOPOP.

Kmetijska gospodarstva (KMG) lahko vstopijo na novo le še v določene operacije ukrepa KOPOP, in sicer:

- Posebni traviščni habitati;
- Traviščni habitati metuljev;
- Habitati ptic vlažnih ekstenzivnih travnikov;
- Steljniki;
- Vodni viri;
- Ohranjanje habitatov strmih travnikov;
- Grbinasti travniki;
- Reja domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri;
- Planinska paša;
- Visokodebelni travniški sadovnjaki;
- Ohranjanje mejic;
- Reja lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje (**vstop je zopet dovoljen od leta 2019 dalje**);
- Ohranjanje rastlinskih genskih virov, ki jim grozi genska erozija

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP

Vstop v zgoraj navedene operacije je dovoljen za:

- kmetijska gospodarstva (KMG), ki do sedaj še niso uveljavljala nobene operacije ukrepa KOPOP (zahteva – izpolnjevanje: pogojev upravičenosti - vstopnih pogojev) in
- KMG, ki so vstopila v KOPOP že v preteklih letih in želijo na novo uveljavljati še dodatne operacije na svojem KMG – vstop v nove, dodatne operacije je mogoč v primerih, ko jim razmere na njihovem KMG to omogočajo (primer: na KMG so mejice, ki se niso uveljavljale – dovoljen dodatni vstop tudi v novo operacijo KRA_MEJ) .

Splošni pogoji pri izvajanju ukrepa KOPOP

(kmetijska gospodarstva jih morajo izpolnjevati ves čas trajanja obveznosti)

- UDELEŽBA NA 4 URNEM PREDPISANEM USPOSABLJANJU – udeležiti se ga mora vsako leto nosilec ali član kmetijskega gospodarstva **najkasneje do 20. decembra** tekočega leta;
- STORITEV SVETOVANJA – uporabiti storitev svetovanja glede pogojev in zahtev ter pravilnega izvajanja prevzetih obveznosti;
- VODENJE EVIDENC O DELOVNIH OPRAVILIH ves čas trajanja obveznosti, evidence se morajo voditi na predpisanih obrazcih,
- VODENJE EVIDENCE O UPORABI ORGANSKIH IN MINERALNIH GNOJIL TER EVIDENCE O UPORABI FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV IN ZBIRNIKE.
- UPOŠTEVANJE PREPOVEDI UPORABE BLATA IZ KOMUNALNIH ČISTILNIH NAPRAV.

Posebni pogoji in zahteve pri izvajanju ukrepa KOPOP

(so določeni glede na izbrano operacijo in zahtevo)

- kmetijsko gospodarstvo jih prejme (se natisnejo) ob izdelavi Programa aktivnosti ter se razlikujejo glede na izbrano operacijo oz. zahtevo in jih mora KMG izpolnjevati na celotnem KMG ali le na določeni površini,
- so dostopna tudi na internetnih straneh MKGP, ARSKTRP ali KGZS v predpisih za izvajanje ukrepa KOPOP,
- so za določene operacije in zahteve navedena tudi v tehnoloških navodilih,
- <http://www.program-podezelja.si/sl/knjiznica/kopop> (informacije, tehnološka navodila, ...)

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP

Odstopanja od petletne obveznosti so dovoljena le v primerih:

- če KMG celotno zemljišče oz. del zemljišča na katerem je izvajal ukrep KOPOP prenese na drugo KMG, **prevzemnikov KMG prevzame poleg zemljišč tudi obveznost**;
- zaradi višje sile ali izjemnih okoliščin, kot npr. smrt upravičenca, huda naravna nesreča, pogin domačih živali zaradi nesreče (požar, udar strele, električni udar, padci, ...) ipd. Pri tem je obvezno sporočanje višje sile v 15 dneh od datuma, ko se to lahko stori);

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP

Izvajanje že prevzetih obveznosti - Vsi, ki so ukrep KOPOP (eno ali več operacij) do leta 2019 že izvajali, morajo nadaljevati svoje prevzete obveznosti iz leta 2015 in/ali 2016 in/ali 2017 in/ali 2018 in obveznosti izvajati 5 let trajanja obveznosti.

Sprememba površin, vključenih v obveznost:

- obseg površine, vključene v obveznost, se lahko med leti spreminja za največ 10 % glede na vstopno površino.
- KMG, ki so vključene v KOPOP, lahko poleg nadaljevanja prevzetih obveznosti svoje obveznosti še razširijo do 20 % ali 2 hektarja (kar je ugodnejše za upravičenca) in nadaljujejo svojo prevzeto obveznost na večjem obsegu površin. Površine lahko povečajo tudi za več kot 20 % ali 2 ha, vendar se za »več« kot je dovoljeno povečanje plačilo ne dodeli.

Pri operacijah kjer je dovoljeno na novo vstopiti tudi še v letih od 2018-2020 se lahko obveznosti poveča tudi za več kot 2 ha ali 20%, vendar gre v tem primeru za novo 5-letno obveznost za vse površine. **Vključitev v nove, dodatne operacije in zahteve**, vsa KMG, če jim razmere na njihovem KMG to omogočajo.

Zamenjava ene operacije oz. zahteve z drugo med trajanjem obveznosti ni mogoča.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – EVIDENCE

Ves čas trajanja obveznosti morajo KMG SPROTI, NATANČNO IN DOSLEDNO voditi naslednje evidence:

- evidenco o vseh delovnih opravilih, ki se izvajajo pri ukrepu KOPOP,
- Evidenco uporabe organskih in mineralnih gnojil,
- Evidenco o uporabi gnojil za KMG – zbirnik za vse površine KMG,
- evidenco o uporabi fitofarmaceutskih sredstev (podatki o uporabi FFS pri ukrepu KOPOP) in
- Evidenco o uporabi FFS na KMG – zbirnik za vse površine KMG.

Evidence o porabi gnojil in fitofarmaceutskih sredstev morajo voditi vsa KMG, ki ta sredstva uporabljajo in ne le KMG v KOPOP.

Evidence se morajo obvezno voditi na predpisanih obrazcih. Oblike in vsebine obrazca ni dovoljeno spreminjati.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – EVIDENCE

NAPAKE: Nepravilno ali pomanjkljivo izpolnjene evidence so ena od pogostih napak v KOPOP, ugotovljenih pri pregledih na kraju samem.

NAMEN EVIDENC: spremljanje in vodenje vseh delovnih opravil v okviru izbranih operacij in zahtev ukrepa KOPOP, lahko pa se uporabljajo tudi za potrebe vodenja vseh drugih delovnih opravil na KMG ter tudi za površine, ki niso v ukrepu KOPOP.

HRANJENJE: Evidence o delovnih opravilih za izvajanje ukrepa KOPOP upravičenci hranijo doma (na KMG), za potrebe pregleda na kraju samem.

IZPOLNJEVANJE EVIDENC: za vsak GERK posebej za celotno obdobje trajanja obveznosti. Izjemoma se lahko evidence vodi za več GERK-ov skupaj, in sicer le kadar se na več GERK-ih z isto rabo izvajajo iste zahteve, z enakimi kmetijskimi rastlinami znotraj ene operacije in se bo na teh GERK-ih istočasno opravljalo ista opravila.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – EVIDENCE

Evidence o delovnih opravilih so združene po vrstah rabe za:

- njivske površine,
- hmeljišča,
- sadovnjake in oljčnike,
- vinograde,
- trajno travinje in pašnike,
- visokodebelne travniške sadovnjake,
- rejo lokalnih pasem, ki jim grozi prenehanje reje in
- splošne evidence o uporabi gnojil in FFS.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – EVIDENCE

Za gnojenje in ukrepe varstva rastlin je potrebno voditi še naslednje evidence:

- Evidenco uporabe organskih in mineralnih gnojil,
- Evidenco o uporabi organskih in mineralnih gnojil –zbirnik, za vse površine kmetijskega gospodarstva (vodijo se podatki o gnojilih, ki so na KMG, o izhodiščnem stanju, nabavi, porabi, oddaji, prejemu in zalogi gnojil).
- V primeru izvajanja ukrepov varstva rastlin »podatki o uporabi fitofarmaceutskih sredstev pri ukrepu KOPOP« in »Evidenco o uporabi fitofarmaceutskih sredstev na kmetijskem gospodarstvu – zbirnik za vse površine kmetijskega gospodarstva«.

Pri vodenju evidenc, predvsem evidenc o uporabi gnojil in fitofarmaceutskih sredstev morajo kmetijska gospodarstva biti posebej pozorna na pravilnost oz. ujemanje zapisov med posameznimi evidencami.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP IN EK – EVIDENCE

Če je kmetijsko gospodarstvo hkrati vključeno v ukrep KOPOP in ukrep ekološko kmetovanje lahko kmetijsko gospodarstvo vodi le **poenotene evidence hkrati za oba ukrepa, še vedno pa morajo kmetijska gospodarstva voditi ločeno tiste evidence, ki niso poenotene za oba ukrepa.** Kmetijskim gospodarstvom zato svetujemo, da natančno preverijo katere evidence so poenotene za oba ukrepa in katere morajo ločeno še posebej voditi za ukrep KOPOP.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – hranjenje dokumentacije ob evidencah

Poleg vodenja evidenc morajo kmetijska gospodarstva hraniti tudi ostalo dokumentacijo in dokazila, ki so predpisana pri posameznih operacijah oziroma zahtevah in jih ob evidencah hraniti na svojem kmetijskem gospodarstvu **še najmanj pet let po prejemu zadnjega plačila za ukrep KOPOP.**

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – hranjenje dokumentacije ob evidencah

Hranjenje dokumentacije na KMG in vrsta zahteve pri katerih je potrebno hraniti določene listine, dokumente, račune...:

- račun izvajalca za opravljeno strojno storitev ali izjav izvajalca, kadar se strojna storitev opravlja kot sosedska pomoč v skladu z zakonom, ki ureja preprečevanje dela in zaposlovanja na črno (zahteve POZ_NIZI, POZ_MEHZ, POZ_KONZ, POZ_ZEL, POZ_NEP, HML_NIZI, SAD_MEHZ, VIN_MEHZ, TRZ_I_NIZI, TRZ_II_NIZI),
- račune o nakupu FFS in deklaracije (zahteve POZ_FFISM, POZ_FFISV, POZ_MEHZ, SAD_MEHZ, VIN_MEHZ, VIN_INSK, VOD_ZEL, VOD_FFISV, VOD_NEP, KRA_CRED, KRA_PAST),
- račune o nakupu gnojil (zahteve POZ_NEP, SAD_EKGN, VIN_EKGN, HAB_ORGG, MET_KOS, VTR_KOS, STE_KOS, VOD_NEP),
- račune o nakupu protiinsektnih mrež oz. agrokoprene (zahteva POZ_FFISM),
- račune o nakupu zastirke (zahteva POZ_MEHZ),
- rezultate hitrih talnih testov in gnojilne nasvete, izdelane na podlagi teh testov (zahtevi POZ_Nmin, HML_Nmin) oz. hitrih rastlinskih testov (zahteva POZ_Nmin),

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – hranjenje dokumentacije ob evidencah

Hranjenje dokumentacije na KMG in vrsta zahteve pri katerih je potrebno hraniti določene listine, dokumente, račune...:

- račune o nakupu biorazgradljivih vrvic in deklaracije za biorazgradljive vrvice (zahteva HML_BIOV),
- račune o nakupu feromonskih vab, lepljivih plošč (zahtevi SAD_VABE, VIN_VABE) oz. prehranskih vab (zahteva SAD_VABE),
- račune o nakupu feromonskih dispenzorjev in navodila proizvajalca (zahteva SAD_KONF),
- že uporabljene feromonske vabe, lepljive plošče (zahtevi SAD_VABE, VIN_VABE) oz. prehranske vabe (zahteva SAD_VABE)

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – hranjenje dokumentacije ob evidencah

Hranjenje dokumentacije na KMG in vrsta zahteve pri katerih je potrebno hraniti določene listine, dokumente, račune...:

- Na KMG je treba hraniti: račune o nakupu gnojil; račune, s katerih mora biti razviden nakup semena; deklaracije uporabljenega semena; deklaracije za nazaj (od prvega nakupa semena), če se uporablja lastno pridelano seme; kopije deklaracij za seme, če se seme pridobi od drugega KMG; skice travnika z vrisanimi deli, na katerih se izvaja košnja (zahteva STE-KOS).
- Na KMG je, razen za trajne nasade, ki so bili vzpostavljeni pred letom vlaganja zahtevka, treba hraniti, če se v letu vlaganja zahtevka uporabljajo:
  - kupljeno seme oziroma sadike: račune, s katerih mora biti razviden nakup semena oziroma sadik avtohtonih oziroma tradicionalnih sort kmetijskih rastlin in uradne etikete ali etikete oziroma potrdila dobavitelja, s katerimi so opremljeni ta semena oziroma sadike ob nakupu;
  - lastno pridelano seme oziroma sadike: dokazila iz prejšnje alineje o prvem nakupu semena oziroma sadik in kopije zbirnih vlog, iz katerih mora biti razvidno, da se je v času od prvega nakupa semena ta sorta pridelovala na KMG (zahteva GEN_SOR).

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – hranjenje dokumentacije ob evidencah

Hranjenje dokumentacije na KMG in vrsta zahteve pri katerih je potrebno hraniti določene listine, dokumente, račune...:

- Na KMG je treba kot dokazilo o sortni pristnosti semenskega posevka oziroma nasada hraniti: zapisnik o uradnem pregledu semenskega posevka ali nasada avtohtone ali tradicionalne sorte, ki ga izda organ, ki ima v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, javno pooblastilo za vodenje postopka uradne potrditve semenskega materiala kmetijskih rastlin; odločbo o vpisu avtohtone ali tradicionalne sorte v sortno listo, ki jo izda UVHVVR; uradne etikete ali etikete oziroma potrdila dobavitelja, izdana v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, skupaj z internimi odpremnici vzdrževalca sorte ali račune o nakupu, iz katerih sta razvidni vrsta in sorta kmetijske rastline, pri čemer se navedena dokazila hranijo od prvega nakupa semena oziroma sadik, če se uporablja lastno pridelano seme oziroma sadike. (zahteva GEN_SEME),
- skice travnika z nepokošenim pasom (zahteve TRZ_I_NPAS, TRZ_II_NPAS, HAB_NPAS, MET_NPAS, VTR_NPAS),

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – hranjenje dokumentacije ob evidencah

Hranjenje dokumentacije na KMG in vrsta zahteve pri katerih je potrebno hraniti določene listine, dokumente, račune...:

- skice travnika s pokošenim delom (zahteva STE_KOS),
- skica travnika z vrisanim načinom (smerjo košnje) (zahteva VTR_KOS),
- načrt ureditve pašnika in paše (zahteve KRA_CRED, KRA_PAST, KRA_OGRM, KRA_VARPA, KRA_VARPP),
- dokazilo, da so pastirski psi cepljeni (modra knjižica – potni list) (zahteva KRA_VARPP),
- skice čredink (zahteva KRA_CRED),
- izjava o številu pastirjev na planini (zahteva KRA_PAST) in
- deklaracije podlag za travniške sadovnjake (zahteva KRA_VTSA).

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – ANALIZA TAL IN GNOJILNI NAČRT

Program aktivnosti kmetijskega gospodarstva (PA) - Eden od pogojev upravičenosti – vstopnih pogojev, - v PA morajo biti navedeni tudi podatki o analizah tal in gnojilnih načrtih.

Analizo tal in petletni gnojilni načrt je treba izdelati za vse GERK, na katerih se uporabljajo mineralna gnojila.

Gnojilni načrt se izdelava na podlagi veljavne analize tal.

POZOR! Za obdobje od leta 2017 do leta 2020 je veljavna analiza tal, ki je izdelana od 1. januarja 2016 dalje.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – ANALIZA TAL (zahteve)

Analiza tal mora biti izdelana za naslednje parametre:

- fosfor (P),
- kalij (K) in
- organska snov

Izjema je raba trajno travinje, kjer analiziranje organske snovi v tleh ni potrebno.

Na analizi tal morajo biti navedeni vsi GERK, za katere ta analiza tal velja. Ista analiza tal je lahko izdelana za več GERK-ov le če gre za isto rabo, istovrstne, soležne GERK-e.

Iz analize tal mora biti razviden izdelovalec analize tal in datum izvedene analize tal.

Če se na KMG uporabljajo le organska gnojila, je za ukrep KOPOP potrebno voditi evidenco o uporabi organskih in mineralnih gnojil, analiza tal in gnojilni načrt pa nista potrebna.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – ANALIZA TAL (zahteve)

Izvedba 100% upravnega pregleda dokumentacije - za pravočasnost izdelave analize tal in gnojilnega načrta.

Upravičenci, ki so v letu 2019 prvič vstopili v ukrep KOPOP ali so pridobili nove GERK-e in vložili zahtevke za ta ukrep (gnojilne načrte in/ali analize tal pa imajo izdelane pred 1.1.2016 ali neustrezne), morajo izdelati nove analize tal in petletne gnojilne načrte, ki naj vsebujejo vse predpisane in navedene vsebine.

Kopije analiz tal in gnojilnih načrtov je bilo treba kot skenogram ali v fizični obliki poslati na Agencijo RS za kmetijske trge in razvoj podeželja ob oddaji zbirne vloge za leto 2019.

Če se kmetijsko gospodarstvo vključi le v operacije HAB, MET, VTR, STE in KRA_MEJ, izdelava analize tal in gnojilnega načrta nista potrebna.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP – STORITEV SVETOVANJA

Eden od splošnih pogojev ukrepa KOPOP - določa, da morajo KMG v času trajanja obveznosti najmanj enkrat uporabiti storitev svetovanja – svetovanje glede pogojev in zahtev ter pravilnega izvajanja prevzetih obveznosti.

Pozor! V letu 2019 (do 31.12.) morajo storitev svetovanja uporabiti vsi upravičenci, ki so v operacije ukrepa KOPOP vstopili prvič v letu 2017.

V letu 2020 bodo morali storitev svetovanja uporabiti vsi upravičenci, ki so v operacijo KOPOP vstopili v letu 2018.

MOŽNOST PODALJŠANJA ZAKLJUČENIH PETLETNIH OBVEZNOSTI 2015-2019

Vsi upravičenci, ki so vstopili v ukrep KOPOP v letu 2015 in s tem letom prevzeli svoj obveznosti izvajanja zahtev KOPOP in se jim tako v letošnjem letu - letu 2019, njihova petletna obveznost izteka – zaključuje, **lahko svojo obveznosti in izvajanje operacij in zahtev KOPOP podaljšajo in izvajajo KOPOP tudi še v letu 2020.**

Najpogostejše in ponavljajoče se napake pri izvajanju ukrepa KOPOP

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP

Vrste napak so po pogostosti pojavljanja enake, povsem identične kot v preteklem letu, mogoče se nekoliko spreminja v primerjavi s preteklim letom njihov delež glede na celotno število vseh vključenih v ukrep KOPOP.

Nosilcem kmetijskih gospodarstev, ki napake ponavljajo iz leta v leto se bodo tako deleži znižanih sredstev glede na preteklo leto v skladu s Katalogom kršitev in sankcij povečevali in s tem bodo dejansko zaradi ponavljanja istih kršitev prejeli še manj plačil kot v preteklem letu.

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – čezmerne prijave površin

- vsa leta izvajanja ukrepa KOPOP je to najpogostejši razlog za znižanje plačil.
- Napaka je bila ugotovljena na 302 KMG, in sicer skupno 681 kršitev iz naslova čezmerne prijave površin, kar pomeni, da je povprečno KMG, ki je imelo kršitev čezmerne prijave površin, to kršitev imelo na 2,25 skupinah kmetijskih rastlin.
- Največje število čezmernih prijav je pri operaciji POZ (230), sledijo VIN (116), HAB (68) in TRZ_II (65). in Delež napak je povezan tudi s številom vključenih KMG v posamezno operacijo, npr. v operacijo POZ je vključenih največ KMG. Pri operaciji Grbinasti travniki ni bilo zaznati čezmerne prijave površin.

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – čezmerne prijave površin

- Pri operacijah Visokodebelni travniški sadovnjaki, Ohranjanje strmih travnikov in Steljniki več kot tretjino vseh kršitev predstavljajo čemerne prijave površin, ki presegajo 20 % ugotovljene površine, zaradi česar se upravičencem plačilo zahtevka v celoti zavrne.
- Pri operacijah Reja domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri, Planinska paša, Poljedelstvo in zelenjadarstvo, Vodni viri, Vinogradništvo in Trajno travinje I več kot polovico vseh kršitev predstavlja čezmerna prijava površin, ki ne presega 3 % ugotovljene površine (za upravičenca ne predstavlja dodatne sankcije).

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – kršitve v zvezi z obtežbo

Predvsem pri travniških operacijah in zahtevah so poleg odstopanj površin najpogostejše kršitve vezane na minimalno oz. maksimalno obtežbo (preseganje maksimalnih obtežb oz. nedoseganje minimalnih obtežb).

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – kršitve povezane z minimalno površino

V letu 2018 se je zmanjšalo število KMG – 39 KMG (v letu 2017 je bilo takšnih 52), ki so prijavili površine velike 10 arov ali več, s kontrolo terene pa je bilo ugotovljeno, da je ta površina (GERK) manjša od 10 ar.

V vseh teh primerih se je štelo, da gre pri prijavi površin za umetno ustvarjene pogoje in se je tem KGM celotna površina, ki je bila napačno prijavljena štela v čezmerno prijavo.

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – Kršitve po katalogu kršitev, zavrnitev in ukinitev plačil

- Najpogostejša kršitev je kršitev opravljanja letnega 4 urnega usposabljanja (106 KMG), KMG se plačilo zniža za 5%, če gre za prvo kršitev te zahteve;
- sledijo kršitve pri zahtevi, da so žita oz. trave in TDM v kolobarju več kot trikrat, takšnih kršiteljev je bilo 56, plačilo pa se jim zniža za 100%, če gre za prvo kršitev;
- označenega vira sofinaciranja na svoji poslovni spletni strani ni imelo 55 KMG, sredstva se jim znižajo za 1%, v primeru prve kršitve, število kršiteljev te zahteve z leta v leto narašča;

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – Kršitve po katalogu kršitev, zavrnitev in ukinitev plačil

- pri zahtevi POZ je tudi kar veliko kršitev predpisane zahteve, da morajo biti v kolobarju vsaj tri različne kulture, pri 50. Kršiteljih je bilo namreč ugotovljeno, da v kolobarju nimajo treh različnih kultur, zaradi česar so se jim plačila v celoti odvzela za to zahtevo,
- kršitev prepovedi setve koruze na isti površini dve ali več let zapored je tudi ena od še vedno pogostih kršitev, enako kršitev kot preteklo leto (22 KMG) je bilo tudi v letu 2018, znižanje plačila za 100%.
- število kršitev popolnega nevedenja evidenc o delovnih opravilih pa je v letu 2018 glede na preteklo leto padlo skoraj za polovico (iz 36 KMG na 19 KMG), za kršitev se plačila na vse površine znižajo za 40%.

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – Zmanjšanje obsega obveznosti

Obseg obveznosti so upravičenci najpogosteje zmanjšali za 10-20 % glede na obveznosti prevzete v preteklih letih, število KMG, ki so zmanjšale obveznosti se je glede na leto 2017 celo povečalo in to za več kot 50 KMG (189 v letu 2017 in 243 v letu 2018).

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – kršitev standarda

V primerjavi z letom 2017 je bilo v letu 2018 zopet povečano število kršitev standarda. Najpogosteje je bila ugotovljena kršitev pogoja nevzdrževanja kmetijskih površin, na območju Natura 2000 ptice in habitati, kjer več kot 3 % zemljišča – GERK-a ni bilo obdelanega.

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – UKREPI ZA ODPRAVO NAPAK

Pravilna prijava kmetijskih zemljišč je eden od zelo pomembnih dejavnikov pri uveljavljanju zahtevkov na površino.

KMG morajo poskrbeti, da imajo **prijavljene samo upravičene površine in da so te površine tudi obdelane**, ter da se vse spremembe, ki imajo za posledico spremenjen obseg obdelave na kmetijskih zemljiščih tekom rastne sezone sporočajo sproti.

Primeri nujnega sporočanja sprememb: gradnja ceste, nasutja gradbenega materiala ali izkopi na kmetijskih površinah, skladiščenje kmetijskih ali nekmetijskih proizvodov na upravičenih površinah daljše časovno obdobje, ...).

Urejeni morajo biti tudi podatki o trajnih nasadih, tudi pri travniških sadovnjakih vpis v register in pravilna gostota dreves.

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – UKREPI ZA ODPRAVO NAPAK

Sprotno in natančno vodenje vseh evidenc in hramba pripadajočih dokumentov.

Pravočasno sporočanje premikov vseh kategorij živali ter pravilna označitev vseh živali.

Pravilno in natančno vodenje evidenc ter hramba dokazil sta pomembni zaradi možnosti ugotavljanja izpolnjevanja posameznih zahtev ukrepa KOPOP.

Najpogostejše napake in kršitve pri izvajanju ukrepa KOPOP – UKREPI ZA ODPRAVO NAPAK

Za uveljavljanje zahtev brez napake (pridobitve dovolj sredstev) je odgovorno vsako KMG.

Za doseganje tega na KMG lahko skrbijo z doslednim izvajanjem vseh obveznosti in večkratnim lastnim preverjanjem izpolnjevanja zahtev in obveznosti za katere se je odločilo KMG ter nenehna skrb za preprečitev pomanjkljivosti in napak pri izvajanju posameznih operacij in zahtev ukrepa KOPOP.

Vsi upravičenci so prejeli opis vseh zahtev in obveznosti (izpis iz programa aktivnosti), ki jim lahko služijo kot pripomoček ali kontrolni vprašalnik pri lastni kontroli izpolnjevanja pogojev znotraj posameznih zahtev in operacij ukrepa KOPOP.

Predstavitev ponavljajočih kršitev

V Katalogu kršitev, zavrnitev in ukinitvev plačil je opredeljeno kako se stopnjujejo znižanja sredstev za ponavljajoče kršitve.

Preglednica 1: Kategorije kršitev

Kategorije kršitev	Raven zavrnitev in ukinitvev	Stopnja zavrnitve plačila ob prvi kršitvi	Stopnja zavrnitve plačila ob prvi ponovitvi iste kršitve	Stopnja zavrnitve plačila ob drugi ponovitvi iste kršitve	Stopnja zavrnitve plačila ob tretji ponovitvi iste kršitve	Stopnja zavrnitve plačila ob četrti ponovitvi iste kršitve	Ukinitvev plačila
I	površina	20%	20%	20%	/	/	/
	zahteva	0%	10%	20%	60%	100%	
II	površina	40%	40%	40%	/	/	/
	zahteva	0%	20%	40%	60%	100%	
III	zahteva	5%	20%	40%	100%	100%	/
IV	zahteva	20%	40%	100%	100%	100%	/
V	zahteva	40%	100%	100%	100%	100%	druga ponovitev
VI	površina	100%	100%	/	/	/	/
	zahteva	0%	40%	100%	100%	100%	
VII	površina	100%	100%	/	/	/	druga ponovitev
	zahteva	0%	40%	100%	100%	100%	
VIII	zahteva	100%	100%	100%	100%	100%	/
IX	zahteva	100%	100%	100%	100%	100%	prva ponovitev
X	operacija	10%	30%	60%	100%	100%	/

Predstavitev ponavljajočih kršitev

V Katalogu kršitev, zavrnitev in ukinitiv plačil je opredeljeno kako se stopnjujejo znižanja sredstev za ponavljajoče kršitve.

V tabeli 1 je naveden sistem stopnjevanja zavrnitve plačil za posamezne kategorije kršitev, v preglednici 2 pa je naveden celoten seznam vseh možnih kršitev, splošnih in po posameznih zahtevah/ operacijah in dodan podatek v katero kategorijo kršitve sodi kršenje teh posameznih zahtev.

Preglednica 2: Kršitve in kategorije kršitev

Zahteva/operacija	Kršitev	Kategorija kršitve
KOPOP_USPO	Redno usposabljanje za KOPOP ni bilo opravljeno.	III
KOPOP_SVET	Storitev svetovanja ni bila uporabljena v prvih treh letih trajanja obveznosti KOPOP.	IV
KOPOP_SVET	Storitev svetovanja ni bila uporabljena v prvih štirih letih trajanja obveznosti KOPOP.	IV
KOPOP_SVET	Upravičenec, ki ni uporabil storitve svetovanja v prvih štirih letih, je ni uporabil niti v petem letu trajanja obveznosti KOPOP	VIII
KOPOP_SVET	Upravičenec, ki ni uporabil storitve svetovanja v prvih treh letih, je ni uporabil niti v četrtem ali petem letu trajanja obveznosti KOPOP.	VIII
KOPOP_PBLA	Pri izvajanju KOPOP se na KMG uporablja blato iz komunalnih čistilnih naprav.	IX

Predstavitev ponavljajočih kršitev PRAKTIČNI PRIMERI

Primer: Upravičenec ni opravil rednega usposabljanja 3. leto (ne v letu 2015, ne v 2016 in ne v 2017). Kaj to pomeni?

Zahteva/operacija	Kršitev	Kategorija kršitve
KOPOP_USPO	Redno usposabljanje za KOPOP ni bilo opravljeno.	III

Zahteva za opravljanje rednega usposabljanja sodi v III kategorijo kršitev in za to kategorijo kršitev so predpisane naslednja znižanja plačil:

Kategorije kršitev	Raven zavrnitev in ukinitev	Stopnja zavrnitve plačila ob prvi kršitvi	Stopnja zavrnitve plačila ob prvi ponovitvi iste kršitve	Stopnja zavrnitve plačila ob drugi ponovitvi iste kršitve	Stopnja zavrnitve plačila ob tretji ponovitvi iste kršitve	Stopnja zavrnitve plačila ob četrti ponovitvi iste kršitve	Ukinitev plačila
I	površina	20%	20%	20%	/	/	/
	zahteva	0%	10%	20%	60%	100%	
II	površina	40%	40%	40%	/	/	/
	zahteva	0%	20%	40%	60%	100%	
III	zahteva	5%	20%	40%	100%	100%	/

Kar pomeni, da se sredstva za celotno zahtevo, za leto 2017 znižajo skoraj za polovico (za 40%).

Predstavitev ponavljajočih kršitev PRAKTIČNI PRIMERI

Primer: Upravičenec ni opravil rednega usposabljanja 3. leto (ne v letu 2015, ne v 2016 in ne v 2017). Kaj to pomeni?

Kar pomeni, da se sredstva za celotno zahtevo, za leto 2017 znižajo skoraj za polovico (za 40%).

Če je upravičenec vključen v operacijo:

Operacija Ohranjanje habitatov strmih travnikov - operacija KRA_S50 s 3 ha površin in ob predpostavki, da ne bi imel ugotovljenih nobenih dodatnih odstopanj, napak, ... bi samo zaradi neudeležbe na usposabljanju prejel:

V 3. letu ponovljene kršitve 261 eur manj denarja kot bi ga lahko prejel

V 1. letu bi prejel: 32,6 eur manj denarja

V 2. letu bi prejel: 130,5 eur manj denarja

Višina plačila za izvajanje operacije KRA_S50 znaša 217,50 eura na ha letno.

3ha izvajanja te opracije pomeni: 652,5 eur

3ha izvajanja te operacije brez udeležbe na usposabljanju v 3. letu zaporedoma pa pomeni: $652,5 \text{ eur} * 0,6$ (40% sredstev se odšteje) = 391,5 eur

Predstavitev ponavljajočih kršitev **PRAKTIČNI** **PRIMERI-DELAVNICA**

Svetovalci na terenu izberejo nekaj (2-3) najpogostejših zahtev/ operacij, ki se izvajajo in na takšen način pojasnijo znižanja – stopnjevanja znižanj plačil za posamezne zahteve.

Prikaže se zahteve in operacije, ki so v osnovi visoko plačane ali imajo hitro zviševanje stopnje napake.

Lahko se vključi konkretni primer s terena, če obstaja.

PREDSTAVITEV SPLETNEGA PORTALA VOLOS

PORTAL VOLOS

Portal Volos je spletna aplikacija, v kateri se vodi naslednje registre:

- Centralni register goveda
- Centralni register prašičev
- Centralni register drobnice
- Centralni register kopitarjev.

PORTAL VOLOS

Dostop do portala je lahko namenjen tudi imetnikom rejnih živali in s tem dostopom imajo imetniki rejnih živali kar nekaj prednosti v primerjavi z običajno potjo sporočanja premikov živali in prednosti so naslednje:

- vnos registracij novorojenih telet, uvoženih živali,
- vnos odhodov z gospodarstva, vnos prihodov na gospodarstvo,
- izpis elektronskega registra goveda na gospodarstvu (e-RGG): izpis je identičen (tabele) kot je RGG (rumena knjiga), katerega ni bo potrebno več voditi v primeru izpisa (velja le za govedo),
- pregled podatkov o staležu in premikih živali na gospodarstvu,
- pregled klavnih lastnosti za zaklane živali,
- vnos staleža za prašiče, drobnico,
- naročanje ušesnih znamk, naročanje dvojnikov potnih listov za govedo,
- naročanje registra goveda/prašičev/drobnice ter spremnih listov,
- pregled morebitnih nepravilnosti (prepozne priglasitve, nepriglašeni premiki)
- imetnik kopitarjev lahko odda vlogo za čipiranje kopitarjev za rejo in rabo (izdaja ID ali PO)
- imetnik kopitarjev lahko odda vlogo za registracijo klavnih žrebet brez čipa (izdaja PO)
- imetnik kopitarjev lahko pregleduje seznam svojih kopitarjev ter poročila o žrebitvah
- pregled aktualnih obvestil.

PORTAL VOLOS

- Za dostop potrebujejo imetniki avtorizacijo (uporabniško ime in geslo). Pridobitev dostopa kot tudi uporaba sta brezplačni, uporaba programa pa je enostavna. Pogoji, da si imetnik rejnih živali pridobi dostop do portala Volos je predhodno urejen vpis v Evidenco imetnikov rejnih živali (EIRŽ).
- Za dostop do spletnega portala Volos lahko zaprosi registriran imetnik rejnih živali (imetnik goveda, drobnice, prašičev ali kopitarjev) ali oseba, ki jo imetnik živali pooblasti s pisnim pooblastilom. Iz pooblastila morajo biti razvidni naslednji podatki: ime, priimek, naslov stalnega prebivališča ter EMŠO pooblastitelja in pooblaščenca, razlog pooblastila (obvezno navedite tudi G-MID gospodarstva), veljavnost pooblastila (npr. do preklica) ter podpis pooblastitelja in pooblaščenca. Pooblastilo ni potrebno overiti pri notarju. V slednjem primeru je torej potrebno poslati ustrezno izpolnjeno vlogo in pooblastilo.

EVIDENCA IMETNIKOV REJNIH ŽIVALI

v evidenco imetnikov se morajo vpisati imetniki, ki redijo naslednje žival:

- govedo, kopitarji;
- drobnica, prašiči, divjad iz obore za rejo, alpake, lame, polži;
- perutnina, kunci;
- akvakultura, čebele.
- V evidenco imetnikov rejnih živali se imetnik rejnih živali vpiše na podlagi vloge. Imetnik rejnih živali mora morebitne spremembe podatkov o imetniku ali gospodarstvu sporočiti najpozneje v 30 dneh po spremembi.

EVIDENCA REJNIH ŽIVALI

Evidenca rejnih živalih (ERŽ) pa vsebuje podatke o lokacijah in staležu rejnih živali na gospodarstvu po posameznih vrstah in kategorijah rejnih živali.

DELAVNICA VPISA ŽIVALI V APLIKACIJO VOLOS

V živo (preko spletne povezave in konkretnih MID-ov) se v aplikaciji prikaže udeležencem:

- vnos podatkov,
- različne možnosti pregledovanja podatkov
- prikaz podatkov v registrih in evidencah
- možnost izpisa podatkov

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP - OZNAČEVANJE PREJEMNIKOV SREDSTEV

Upravičenci do sredstev Programa razvoja podeželja 2014–2020, imajo obveznost označiti vir sofinanciranja aktivnosti od začetka izvajanja aktivnosti.

Za upravičence, ki so vključeni v ukrepe KOPOP se obveznost označevanja začne najpozneje z oddajo zbirne vloge in traja najmanj **do zadnjega izplačila sredstev iz naslova posameznega ukrepa.**

Označevanje s plakati oz. obrazložitvenimi tablami za prejemnike sredstev iz naslova izplačil **KOPOP ni več potrebno**, ne glede na višino prejetih plačil KOPOP.

Vsi upravičenci so zavezani označiti vir sofinanciranja na svoji poslovni spletni strani, če obstaja.

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP - OZNAČEVANJE PREJEMNIKOV SREDSTEV

NAVODILA za informiranje in obveščanje javnosti o aktivnostih upravičencev, ki prejemajo podporo iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014–2020 so dostopna na spletni strani Ministrstva za kmetijstvo

<https://www.program-podezelja.si/sl/oznacevanje-aktivnosti>

Označitev spletne strani kmetije

- **na naslovni strani kmetije:** logotip programa razvoja podeželja, EU zastava in zastava Republike Slovenije. Pod logotipi mora biti pripis:
  - Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje ali
  - Prejemnik podpore iz Programa razvoja podeželja RS 2014–2020 (opcijsko – ni obvezno)
- S klikom na logotipe naj se vzpostavi hiperpovezava na **podstran**, kjer **sledi podrobnejši opis**

Pogoji in zahteve za izvajanje ukrepa KOPOP - OZNAČEVANJE PREJEMNIKOV SREDSTEV

- **Na spletni podstrani** naj se ponovno nahajajo omenjeni logotipi in

- ✓ Opis ukrepa

Primer OPISA UKREPA:

- **Naziv aktivnosti: Kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (ukrep 10)**
- **Cilji:** Zmanjšati vplive kmetovanja na okolje
- **Pričakovani rezultati:** Ohranjanje biotske raznovrstnosti in krajine, ustrezno gospodarjenje z vodami in upravljanje s tlemi ter blaženje in prilagajanje kmetovanja podnebnim spremembam.
- ✓ V primeru odobrenih sredstev nad 10.000 € se doda še dodaten opis:
  - **Povzetek:** Ukrep kmetijsko-okoljska-podnebna plačila (ukrep KOPOP) podpira kmetijstvo v njegovi okoljski funkciji in je namenjen spodbujanju nadstandardnih sonaravnih kmetijskih praks, ki so usmerjene v ohranjanje biotske raznovrstnosti in krajine, ustrezno gospodarjenje z vodami in upravljanje s tlemi ter blaženje in prilagajanje kmetovanja podnebnim spremembam. Plačila spodbujajo izvajanje kmetijskih praks, ki presegajo obvezne standarde, to je običajno kmetijsko prakso. To niso dohodkovna plačila, ampak plačila za kritje dodatnih stroškov in izgube prihodka zaradi izvajanja nadstandardnih zahtev ukrepa KOPOP. S temi plačili se kmeta »nagradi« kot skrbnika okolja, ki s svojimi aktivnostmi poleg pridelave hrane, ohranja naravo, varuje vode in tla, vzdržuje krajino, zagotavlja pa tudi izvajanje družbeno pomembnih storitev in neblagovnih javnih dobrin.
- ✓ Glavne aktivnosti: upravičenec navede opise tistih operacij, v katere je vključen - tipski teksti besedil so navedeni na spletni strani
- ✓ vzpostaviti je potrebno tudi hiperpovezavo na: spletno stran Evropske komisije (http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_sl.htm) in na spletno stran programa razvoja podeželja (www.program-podezelja.si/)